

Sunne
kommun

Rutin

Ersättningskrav vid skada på skolans egendom

SUNNE | VÄRMLAND

Dokumenttyp	Rutin
Beslutad av	Skolchef
Reviderad av	
Dokumentansvarig	Biträdande skolchef

Innehåll

Syfte	4
Utgångspunkt	4
Förebyggande insatser	4
Ordningsregler.....	4
Ersättningskyldighet	4
Avsiktlig skada.....	4
Oaktsamhet	5
Lagstiftning	5
När skadegörelse inträffat	5
Utredning bedömning	5
Ersättning	6
Polisanmälan och andra åtgärder	6
Uppföljning	6

Syfte

Rutinerna syftar till att vara en vägledning för hur skolledningen kan agera när skolans egendom blivit utsatt för skadegörelse orsakad av elev som är inskriven i skolor som Sunne kommun är huvudman för. Rutinerna syftar också till att skapa ett gemensamt förhållningssätt och likabehandling på skolorna.

Dessa rutiner gäller enbart vid skada på skolans egendom; inte vid skadegörelse av elevers egendom.

Rutinerna gäller inte skada som uppkommit genom en ren olyckshändelse.

Utgångspunkt

Elever i Sunne kommun ska få de bästa förutsättningarna för lärande och utveckling. Skola, elever och vårdnadshavare har ett gemensamt ansvar för att skapa dessa förutsättningar. En viktig del är skolornas arbete med trygghet och studiero i skolmiljön och skolans möjlighet att visa på och lära eleverna olika förhållningssätt utifrån grundläggande demokratiska värderingar och andra samhällsliga aspekter.

Ibland händer det att elever vållar skador på skolans egendom. Utgångspunkten är då att elever tar ansvar för händelsen. Om händelsen har inträffat avsiktligt eller av oaktsamhet så ska eleven ersätta skadan, helt eller till viss del. Detta med utgångspunkt i att ta ansvar för sitt agerande och i de förordningar som gäller i samhället.

Förebyggande insatser

Ordningsregler

Det viktigaste när det gäller att motverka skadegörelse är att arbeta förebyggande med trygghet och studiero. Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska varje skolenhet utarbeta ordningsregler i samverkan med elever. Elevernas delaktighet skapar förutsättningar för förståelse och acceptans hos eleverna och därmed ökar chanserna att reglerna efterlevs.

Skolans rektor har det yttersta ansvaret för det förebyggande arbetet likväl för åtgärder vid händelse av en skadegörelse orsakad av en elev.

Ersättningskyldighet

I det enskilda fallet görs en skälighetsbedömning med hänsyn till barnets ålder och utveckling, vilken handling det är fråga om, ekonomiska förhållanden eller övriga omständigheter.

Avsiktlig skada

Vid en avsiktlig skada (*uppsåt*) kan eleven bli ersättningskyldig för skadan i sin helhet. Det innebär att eleven ersätter kostnaden för material och reparationsarbete eller annat som motsvarar kostnaden för återställande. Hänsyn ska alltid tas till händelsens karaktär, elevens ålder eller andra särskilda skäl.

Oaktsamhet

Vid skada uppkommen på grund av oaktsamhet kan eleven bli ersättningsskyldig för en del av skadan. Hänsyn ska alltid tas till händelsens karaktär, elevens ålder eller andra särskilda skäl.

Lagstiftning

Det finns ingen särskild strafflagstiftning anpassad till skolmiljö, personal eller elever. Det innebär att kriminaliserade handlingar kan äga rum i en skolmiljö och bestraffas utifrån gällande straff- och skadeståndslagstiftning.

Ett antal ändringar i skadeståndslagen trädde i kraft den 1 september 2010. Ändringarna innebär att skadeståndsansvaret skärps för föräldrar för vissa typer av skador som barnet orsakar genom brott. Syftet med lagändringarna är att tydliggöra föräldrarnas ansvar för sina barn och lagstiftarens förhoppning är att ungdomsbrottsligheten härigenom kommer att minska.

De nya reglerna i skadeståndslagen kompletterar det skadeståndsansvar som vårdnadshavare har till följd av bristande tillsyn. Innebörden av lagändringen är att en förälder som har vårdnaden om ett barn fortsättningsvis svarar för person eller sakskada och skada genom kränkning som barnet vållar genom brott. Ansvaret förutsätter inte att föräldern varit vårdslös.

Vårdnadshavarens ansvar är för varje skadehändelse begränsat till högst en femtedel av prisbasbeloppet. Står barnet under vårdnad av två föräldrar gäller begränsningen för dem gemensamt. I undantagsfall kan skadeståndsansvaret komma att jämkas om detta framstår som uppenbart oskäligt. Särskilt förordnade vårdnadshavare omfattas inte av det utvidgade skadeståndsansvaret.

När skadegörelse inträffat

Varje händelse av skadegörelse ska utredas med hänsyn till omständigheter i det enskilda fallet.

Utredning bedömning

När en skada skett ska rektor initiera en utredning i syfte att fastställa hur skadan har uppkommit och om skadestånd kan och bör utgå samt storleken på eventuell ersättning. Beslut om sådan utredning ska alltid meddelas eleven och elevens vårdnadshavare.

Vid en utredning ska hänsyn tas till:

- Händelsens omfattning
- Elevens ålder och mognad
- Avsiktlig eller oavsiktlig skada
- Andra omständigheter

En utredning ska alltid innefatta en dialog med eleven. Det är viktigt att eleven förstår vilka konsekvenser agerandet fått. Efter avslutad utredning och bedömning ska rektor skriftligen informera eleven och elevens vårdnadshavare om resultatet av utredningen och den bedömning som gjorts.

Ersättning

Det finns ingen nedre åldersgräns för skadeståndsskyldighet, men ett barn ska inte behöva svara för sina handlingar i samma utsträckning som en vuxen.

Skadeståndsbeloppet reduceras enligt nedan:

Årskurs	Vid avsiktlig skada	Vid oaktsamhet	Vid förlust
F-3	50 % av skadan betalas	30% av skadan betalas	30% av skadan betalas
4-6	75% av skadan betalas	50% av skadan betalas	50% av skadan betalas
7-9	90% av skadan betalas	75% av skadan betalas	75% av skadan betalas
Gymnasiet omyndig elev	Hela skadan betalas	90% av skadan betalas	90% av skadan betalas
Gymnasiet myndig elev	Hela skadan betalas	Hela skadan betalas	Hela skadan betalas

Polisanmälan och andra åtgärder

Grundtanken i svensk rätt är att ansvar för att lämpliga åtgärder vidtas mot barn och ungdom som begår brott i första hand vilar på socialtjänsten och inte på rättsväsendet. Ju yngre barnet är desto starkare skäl talar för att socialnämnden ska ombesörja den utredning som kan behövas rörande barnet och en polisanmälan ska inte användas som en form av sanktion mot barnet.

Om någon begår ett brott i skolan är det rektor som får ta ställning till om man ska göra en polisanmälan. Utgångsläget vid bedömningen av vilka åtgärder skolan vidtar bör i första hand vara omsorgen om elevens bästa.

En polisanmälan är inte ett straff i sig utan en information till en annan myndighet som har att agera utifrån sina ramar. Skolan ska inte göra några utredningsåtgärder som kan ligga inom polisens verksamhet. Det innebär att skolan endast objektivt ska beskriva händelsen som föranleder anmälan och i övrigt göra vad som krävs enligt skollag, likabehandlingsplan och övriga lokala handlingsplaner. Det föreligger inget hinder för rektor att göra en polisanmälan även i de fall där eleven som misstänks ha utfört handlingen är under 15 år. Om skadegörelsen är av större omfattning bör polisanmälan ske regelmässigt oavsett om gärningsman är känd eller inte.

Uppföljning

Oavsett skadegörelsens omfattning är det viktigt att skolan gör en uppföljning tillsammans med eleven och pratar om det som har hänt, dels i syfte att fånga upp eventuella frågor från eleven, dels för att få kännedom om eventuella behov av ytterligare förebyggande insatser på skolan eller behov av individuella åtgärder för den enskilde eleven. Sådan uppföljning ska ske inom två månader efter avslutad utredning och ska anpassas efter eleven och det enskilda fallet. Uppföljning kan exempelvis ske genom samtal mellan elev, mentor, kurator och vid behov elevens vårdnadshavare.